

خبرنامه اطلاع رسانی دانشی
دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم

سال پنجم | شماره ۱۶۱۸ | ۱۳۹۵/۹/۲۲

دومین نمایشگاه دستاوردهای پژوهش و فناوری دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم

رئیس دانشگاه باقر العلوم (ع) ارائه کرد؛

گزارشی از فعالیت های پژوهشی دانشگاه باقر العلوم (ع)

دکتری است که در رشته های نو و کاربردی مانند سیاست گذاری فرهنگی و فلسفه علوم اجتماعی و دانش اجتماعی مسلمان که مورد توجه مقام معظم رهبری بوده، انجام گرفته است.

وی با بیان اینکه تلاش ما این است که پژوهش های صورت گرفته را در اختیار پژوهشگاه و جامعه قرار دهیم، گفت: برنامه ریزی که می خواهند برای کشور برنامه ریزی کنند، اول باید کارهای علمی آن انجام شده باشد و سپس به جامعه تزریق شود.

معاون آموزش دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم با بیان این که در سال گذشته ۶۸ نشست علمی و ۴۴ کارگاه آموزشی در دانشگاه باقر العلوم (ع) برگزار شده است، خاطرنشان کرد: از موفقیت های پژوهشی این دانشگاه می توان به احراز رتبه در جشنواره نهج البلاغه، جشنواره خوارزمی، مجمع سراسر طلاب و دانشجویان بسیجی، جشنواره مطبوعات، کنگره امام علی (ع) و تجلی ولایت، همایش پژوهش های برتر دین و موارد دیگر اشاره کرد.

وی با بیان این که دانشگاه باقر العلوم (ع) در سه محور فصلنامه ها، تولیدات شخصی اساتید و پایان نامه ها به کار پژوهشی می پردازد، اظهار داشت: به لحاظ استاندارد آموزشی ما ۹۰ تا ۱۰۰ دانشجوی ورودی داریم و سالانه ۹۰ تا ۱۰۰ پایان نامه دفاع می شود که بسیار خوب و کار آمد است.

شمس الله میریجی معاون آموزشی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم و رئیس دانشگاه باقر العلوم (ع)، در دومین روز از دومین نمایشگاه دستاوردهای پژوهشی و فناوری دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم در محل این نمایشگاه با اشاره به عملکرد پژوهشی دانشگاه باقر العلوم (ع)، عمده ترین کار را خروجی بیش از ۱۰۰ پایان نامه در سال عنوان کرد.

وی با بیان این که پایان نامه های دانشگاه باقر العلوم (ع) از سطح علمی و کیفی بالایی برخوردار است، خاطرنشان کرد: این پایان نامه ها مورد توجه بسیاری از مسؤولان فرهنگی کشور بوده و در اختیار نشر پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی نیز قرار گرفته است.

رئیس دانشگاه باقر العلوم (ع) با بیان این که این دانشگاه در سه محور کار پژوهشی انجام می دهد، خاطرنشان کرد: محور اول فصل نامه پژوهشی بوده که مورد استقبال قرار گرفته است و فصل نامه علوم سیاسی دانشگاه باقر العلوم (ع) به برند ملی و حتی بین المللی تبدیل شده است و همچنین مجله تاریخ اسلام مورد توجه مراجع تقلید قرار گرفته است.

حجت الاسلام والمسلمین میریجی با بیان این که به لحاظ نشر تا کنون ۶۵ مجلد به زبان های مختلف در سال گذشته به چاپ رسانده ایم، ابراز داشت: در سال گذشته حدود ۹۰ پایان نامه داشته ایم که ۲۶ پایان نامه مربوط به

رئیس دانشگاه باقر العلوم (ع) فعالیت های پژوهشی این دانشگاه را در سه محور فصلنامه ها، تولیدات اساتید و پایان نامه ها تشریح کرد.

به گزارش روابط عمومی دفتر تبلیغات اسلامی، حجت الاسلام والمسلمین

معاون فرهنگی تبلیغی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم:

حل آسیب های اجتماعی مهم ترین انتظار جامعه از حوزه علمیه است

مورد نیاز مبلغان دانست و افزود: در سال گذشته ۴ اثر به چاپ رسیده است که اثر اول کتاب تبلیغ بالینی است؛ دومین اثر، مختصر سفینه البحار در یک جلد ۱۰۰۰ صفحه ای، اثر سوم بایدها و نبایدهای زبان که شامل صد نکته اخلاقی در رابطه با زبان بوده که مورد استقبال است، و اثر چهارم هم کتاب اخلاق در قرآن بوده که تلخیصی از اندیشه های آیت الله آصفی است.

وی سیاست اصلی در انتشار ره توشه برای مبلغان را جلوگیری از خرافه گرایی و در اختیار قرار دادن مطالب مفید و علمی دانست و ابراز کرد: در عین حال تلاش ما بر این است که مقالات صرفا علمی هم نباشد و در آن از ضرب المثل و داستان هم استفاده شود تا برای جامعه جذاب و مفید باشد.

معاون فرهنگی تبلیغی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم با بیان این که همچنان توقع و انتظاری که از دفتر تبلیغات اسلامی می رود، فراتر از این فعالیت ها است، افزود: امروز نیازهایی به حوزه علمیه ارائه می شود که ما ساختاری متناسب با آن را نداریم؛ به عنوان مثال نحوه مقابله با آسیب های اجتماعی مورد انتظار است و نهاد دیگری متکفل این بخش نیست و باید بخشی از ظرفیت های دفتر تبلیغات اسلامی به این سمت و سو سوق پیدا کند.

وی بحث اعتیاد، طلاق و حاشیه نشینی را از مهم ترین آسیب های اجتماعی عنوان کرد و گفت: دفتر تبلیغات اسلامی باید به این سمت و سو برود و بتواند این آسیب های اجتماعی را به صورت ریشه ای و عملی آسیب شناسی کند و از طریق مبلغان به جامعه ارائه کند.

گفت: در هر مناسبت نزدیک به ۵ ماه قبل از آن مناسبت در کمیته ای موضوعات مورد نیاز در بیش از ۲۵۰ موضوع تدوین می شود؛ در مرحله بعدی در یک پالایش این موضوعات به ۷۰ تا ۸۰ موضوع می رسد و در مرحله نهایی در اختیار نویسندگان قرار می گیرد و مطالب محتوایی تولید می شود و سپس در مرحله ارزیابی قرار می گیرد و بعد از ارزیابی به مرحله چاپ و انتشار می رود.

حجت الاسلام والمسلمین روستا آزاد قالب دوم فعالیت های پژوهشی معاونت فرهنگی و تبلیغی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم را کتاب های

معاون فرهنگی تبلیغی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم با ارائه گزارشی از فعالیت های پژوهشی این معاونت، بر انجام پژوهش برای حل آسیب های اجتماعی به وسیله نهادهای حوزوی تأکید کرد.

به گزارش روابط عمومی دفتر تبلیغات اسلامی، حجت الاسلام والمسلمین سعید روستا آزاد در دومین روز از دومین نمایشگاه دستاوردهای پژوهشی و فناوری دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم ابراز داشت: این نمایشگاه جلوه ای از تلاش جهادگران علمی در عرصه فرهنگ و دین داری مردم است.

وی با بیان این که در معاونت فرهنگی و تبلیغی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم پژوهش در دو قالب انجام می شود، خاطرنشان کرد: قالب اول، ره توشه هایی است که در مناسبت های سال در اختیار مبلغان قرار می گیرد و در چند سال اخیر غیر از ره توشه مرسوم که منتشر می شده، برای خواهران مبلغه با رویکرد مباحث خانواده ره توشه هایی در نظر گرفته شده است که مورد استقبال چشمگیری از طرف مخاطبان قرار گرفته است.

معاون فرهنگی تبلیغی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم با اشاره به این که در سال گذشته و سال جاری در هر مناسبت اصلی، ره توشه های ما نزدیک به ۱۵ هزار چاپ کاغذی شده است، گفت: از این تعداد نزدیک به ۸ هزار نسخه در اختیار مبلغان دفتر تبلیغات اسلامی و ما بقی در اختیار سایر مبلغان قرار می گیرد و بیش از دو برابر این تعداد هم از طریق دیجیتال از سایت بلاغ و دیگر سایت ها دانلود می شود.

وی با بیان این که سیر تدوین ره توشه معادل سیر امور پژوهشی است،

رئیس مرکز ملی پاسخگویی به سؤالات دینی:

هنوز به ادبیات استفاده از فناوری اطلاعات دست پیدا نکردیم

که به صورت کاربردی طراحی کرده ایم و سالانه بیش از یک میلیون بار دانلود و به روز رسانی می شود.

خاص، فرهنگ خاص خود را می طلبد و ما نیازمند به نوعی تغییر نگرش و تغییر در تفکر سیستمی در نوع ادبیات خود هستیم و باید بدانیم امروز از دریچه فناوری اطلاعات جور دیگری داده ها و اطلاعات را باید عرضه کنیم، وی با بیان این که امروز درست بر خلاف گذشته نسخه های چاپی به عنوان کالای لوکسی در کنار چاپ های دیجیتال قرار می گیرد، خاطرنشان کرد: اتفاقی که در این نمایشگاه آغاز شده، بسیار حائز اهمیت است و نشان می دهد که حوزه علمیه به این ضرورت توجه دارد؛ افزود: ما نیازمند این هستیم که مدل ذهنی حاکم بر ارائه های علمی مان را به سمت دنیایی که بر بستر فناوری اطلاعات طی طریق می کند، ببریم به این معنا که فناوری اطلاعات فقط یک ابزار نیست بلکه یک ریل گذاری است که ما جز این راه دیگری برای عرض اندام و ارائه مطالب خود نداریم.

حجت الاسلام والمسلمین مخدوم با بیان این که ما در مرکز ملی پاسخگویی به سؤالات دینی محصولات خوبی را در حوزه فناوری اطلاعات ارائه کرده ایم، گفت: ما در سال های گذشته بیش از ۱۰۰ محصول دیجیتال تولید کرده ایم و یکی از کارهای خوبی که انجام داده ایم، تقویم دستگویی است

رئیس مرکز ملی پاسخگویی به سؤالات دینی با بیان این که ما نیازمند تغییر نگرش در نوع ادبیات خود هستیم، گفت: برای تأثیرگذار بودن در فضای مجازی باید متناسب با ابزار، محتوای خود را هم به روز کنیم.

به گزارش روابط عمومی دفتر تبلیغات اسلامی، حجت الاسلام والمسلمین مخدوم در محل دومین نمایشگاه دستاوردهای پژوهشی و فناوری دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم اظهار داشت: در سازمان های ما استفاده از فناوری اطلاعات ادبیات لازم را پیدا نکرده است و نمی دانیم از فناوری اطلاعات چه می خواهیم، وی با اشاره به این که ذهنیت برخی از فضای مجازی فقط به عنوان محیطی برای نشر مطالب علمی شان است، خاطرنشان کرد: وب سایت ها محل عرضه محصولات با ساختارهای قدیمی نیست و ما باید متناسب با ابزار، محتوای خود را هم به روز رسانی کنیم.

رئیس مرکز ملی پاسخگویی به سؤالات دینی با بیان این که قالب برخی فضاهای جدید اینترنت به ما اجازه فعالیت پژوهشی را نمی دهد، افزود: فضای شبکه های اجتماعی به طرفی رفته است که ما بدانیم که این ابزار

نشست علمی «رویکردهای نوین در نمایه سازی

منابع اخلاق اسلامی» برگزار شد

هر رشته علمی تولید شده است که کار بازیابی اطلاعات را سخت تر کرده است. مدیر گروه پژوهشی نمایه سازی پژوهشگاه مدارک و اطلاعات اسلامی عنوان کرد: یکی از برنامه هایی که برای بازیابی اطلاعات ایجاد شد، نمایه سازی و بازسازی اطلاعات بود؛ دانشمندان این عرصه بیان کردند که برای بازیابی خوب، باید بازنامی خوبی ارائه شود. این محقق و پژوهشگر حوزوی خاطرنشان کرد: مشکل از اینجا ناشی می شود که منابع یا نمایه سازی نشده اند و یا اگر شده اند، نمایه های استاندارد و واقعی نبوده اند.

حجت الاسلام والمسلمین واردی بیان کرد: بسیاری از ناشران از کلمه نمایه سازی استفاده کرده اند و یک سری اطلاعات را نیز به اسم نمایه بیان کردند ولی اگر به واقع بنگریم، می بینیم که آنها نمایه های واقعی نیستند. وی افزود: مشکل این آثار آن بود که از یک روش استاندارد و بین المللی بهره نبردند و به شدت سلیقه ای عمل کرده اند؛ حتی یک نفر ممکن است در چند کتاب از چند سلیقه خاص بهره ببرد. مدیر گروه پژوهشی نمایه سازی پژوهشگاه مدارک و اطلاعات اسلامی عنوان کرد: نمایه یک مشترک لفظی است؛ ولی نمایه استاندارد، نمایه موضوعی ترکیبی و مفهومی منابع علوم اسلامی است.

* امروزه نمایه سازی پایه مدیریت اطلاعات است

وی خاطرنشان کرد: امروزه نمایه سازی پایه مدیریت اطلاعات است زیرا برای مدیریت اطلاعات باید از نمایه سازی استفاده کرد؛ در این بین سه نمایه سازی آزاد، طبیعی و با استفاده از واژگان کنترل شده وجود دارد که این کاری که تا کنون انجام داده ایم، نمایه هایی است که از واژگان کنترل شده یعنی اصطلاح نامه پیروی می کند زیرا ابزار کار نمایه سازی اصطلاح نامه است. این محقق و پژوهشگر حوزوی بیان کرد: علم اصطلاح نامه علمی است که اصطلاح های هر علم را شناسایی می کند و بین هر کدام از این اصطلاحات ارتباط برقرار می کند؛ در این بین اعتقاد داریم که بین اصطلاحات علوم، ارتباطاتی وجود دارد. وی افزود: در پژوهشگاه مدیریت اطلاعات و مدارک اسلامی از ۲۳ سال پیش، کار نمایه سازی آغاز شده بود و نمایه سازی ها، به صورت مجموعه آثاری انجام می شد؛ آثار علامه شهید مرتضی مطهری در قالب نرم افزار مظهر انجام شد.

مدیر گروه پژوهشی نمایه سازی پژوهشگاه مدارک و اطلاعات اسلامی عنوان کرد: در ادامه به کار اصطلاح نامه و نمایه سازی پرداختیم و در ادامه نمایه سازی موضوعی در دستور کار قرار گرفت و منابعی که در موضوع حضور داشت به صورت دقیق و ریز مورد مطالعه و نمایه زنی قرار گرفت؛ اولین آن نمایه مرتبط با علم فقه بود که در ادامه این کار در خصوص علوم قرآنی و کلام اسلامی و منابع اخلاق اسلامی انجام شد.

* نمایه سازی ۴۳ عنوان از منابع اخلاق اسلامی

حجت الاسلام والمسلمین واردی خاطرنشان کرد: در عرصه اخلاق اسلامی تا کنون نمایه سازی ۴۳ عنوان از منابع اخلاق اسلامی انجام شده است؛ تا کنون ۳۶۲۵۲ صفحه از منابع اخلاق اسلامی نمایه شده است که از این مجموعه ۲۶ جلد کتب عربی و ۴۹ جلد نیز منابع فارسی هستند. این محقق و پژوهشگر حوزوی بیان کرد: منابعی که در این عرصه مورد استفاده قرار گرفته است غالباً از منابع شیعی هستند؛ البته در این بین سه منبع اهل سنت نیز استفاده شده که در رشته کلام، منابع اهل سنت نیز مورد استفاده و نمایه قرار گرفته است. وی افزود: تا کنون ۳۰ هزار نمایه ترکیبی موضوعی در این علم انجام شده است که اصطلاحاتی که برای نمایه زدن استفاده کردیم، شامل ۹۵۴۸ اصطلاح اخلاق اسلامی با غیر اخلاق می شود؛ اکنون ۵۰ هزار اصطلاح در نمایه اخلاق بیان شده است. مدیر گروه پژوهشی نمایه سازی پژوهشگاه مدارک و اطلاعات اسلامی عنوان کرد: در این روش با در کنار قراردادن چند اصطلاح در کنار هم، یک نمایه ایجاد می شود. استاد حوزه علمیه خاطرنشان کرد: یک سری نمایه به منابع محدود مختص است که جزو منابع اصلی علوم هستند، ولی یک نوع نمایه دیگر با عنوان تحلیلی موضوعی نامیده می شود که موضوعات اصلی بیان می شود.

در ادامه این نشست، حجت الاسلام والمسلمین سید مهدی مجیدی نظامی به عنوان ناقد، گفت: هر مرکز علمی و پژوهشی در ادامه فعالیت خود باید خود را بازتوانی کند و نیازهای جدید را رصد کرده و در راه جدید گام نهی دهد؛ افزود: اگر به سبب پژوهشگاه مدیریت اطلاعات و مدارک مراجعه کنیم، در بخش نمایه سازی متوجه می شویم که محصول این پژوهشگاه چه موردی است. حجت الاسلام والمسلمین مجیدی نظامی بیان کرد: از دیگر سویی، در این بین، کارهای بسیاری انجام شده است ولی باید به این مساله نظر انداخت که آیا می توانستیم بهتر عمل کنیم یا خیر؟ این محقق و پژوهشگر تصریح کرد: اولین مطلب در خصوص پرسش های مقدماتی و دوم، سیاست های نمایه سازی و سوم نیز مسائلی در رابطه با عملیات است که باید مد نظر قرار گیرد.

وی افزود: در سخنان ارائه دهنده بحث بیان شده است که نباید نمایه سازی هایی که انجام می شود را نمایه سازی بنامیم؛ نمایه سازی ها در واقع درست هستند ولی قوت و ضعف دارند و به همین خاطر نباید عنوان خاص و انحصاری بیان کرد.

حجت الاسلام والمسلمین مجیدی نظامی بیان کرد: نکته بعدی در خصوص سیاستگذاری این پژوهشگاه است، زیرا با توجه به بحث تحلیل متن و دقت و نمایه مفهومی و اینکه برای سهولت کاربر، چیکه هم ارائه می شود، ولی باید مشخص شود که چه حوزه ها و چه منابعی به عنوان متعلق فعالیت کار سازمانی در عرصه کار نمایه سازی مورد بررسی قرار گرفته است.

ناقد این نشست علمی تصریح کرد: در این رابطه، باید اقتضات نمایه سازی نیز مشخص شود زیرا نمایه سازی یک اثر یا نمایه زنی یک مجموعه اثر یا هم متفاوت است. وی افزود: سؤال دیگری که در این زمینه مطرح است، این که در نمایه سازی بیان می شود که نمایه سازی باید صرفاً بر اساس منظور نویسنده باشد، ولی در همین زمینه ممکن است یک نویسنده از چند مفهوم استفاده کرده باشد که باعث تفاوت در کار نمایه می شود.

در گفتگو با حجت الاسلام والمسلمین دکتر مطهری شرح شد؛

فعالیت های مهم پژوهشگاه تاریخ و سیره اهل بیت (ع)

کرنیس پژوهشگاه تاریخ و سیره اهل بیت (ع) دستاوردهای این پژوهشگاه را تبیین کرد.

حجت الاسلام والمسلمین دکتر مطهری در این گفت و گو اظهار داشت: در پرتو عنایات الهی، پژوهشگاه تاریخ و سیره اهل بیت (ع) از بدو تأسیس تاکنون موفق به انتشار ۴۳ جلد کتاب شده است. این تعداد آثار با در نظر گرفتن تعداد اعضا هیات علمی و محققین این پژوهشگاه، بسیار قابل توجه می باشد. تعداد چهار جلد از این کتاب ها در قالب سه عنوان، در سال جاری به انتشار رسیده اند. این در حالی است که چندین اثر ارزشمند پژوهشی نیز در دست نشر می باشد که از جمله آنها می توان به سه جلد از مجموعه وزین مولفان اسلامی اشاره کرد. همچنین ترجمه کتاب شیعه در هند که در دو جلد منتشر خواهد شد، با اشاره به مهمترین دستاوردهای پژوهشی این پژوهشگاه گفت: از جمله عملکردهای این پژوهشگاه در هشت ماهه اول سال ۹۵، انتشار چندین جلد کتاب می باشد. از جمله این آثار می توان به کتاب هایی با عناوین «رسول خدا (ص) و مدیریت تنش های مدینه» تألیف آقای حسین قاضی خانی، کتاب دو جلدی «سیمای دوازده امام (ع) و میراث مکتوب اهل سنت» تألیف آقای منصور داداش نژاد و همچنین کتابی با عنوان «تصحیح و منبع شناسی کتاب الملهوف سید بن طاووس» تألیف حجت الاسلام والمسلمین مصطفی صادقی، مدیر گروه سیره اهل بیت (ع) اشاره کرد.

رئیس پژوهشگاه تاریخ و سیره اهل بیت (ع) درباره طرح های در دست اقدام این پژوهشگاه تصریح کرد: در کنار انتشار این آثار، فعالیت های مختلفی در سال جاری توسط پژوهشگاه تاریخ و سیره انجام شده است. نظر به اینکه کار تحقیق و تألیف کتاب، کاری زمان بر است که در برخی موارد، سال ها نیز به طول می انجامد، لذا، از ذکر جزئیات مداوم روند تهیه آثار در دست تحقیق که روزانه و بطور مستمر توسط اعضا هیات علمی،

محققین رسمی و پروژه ای انجام می پذیرد صرف نظر شده و تنها به ذکر این نکته بسنده می شود که هم اکنون بیش از چهل طرح در دست انجام در پژوهشگاه تاریخ و سیره وجود دارد که آن شا الله تا انتهای سال جاری تعدادی از آنها تکمیل و به و واحد نشر ارسال خواهند گردید.

وی با بیان این که در کنار فعالیت های پژوهشی در سال ۹۵، این پژوهشگاه موفق به برگزاری یک همایش باشکوه با عنوان «سیره و زمانه امام جواد علیه السلام» با همکاری انجمن تاریخ پژوهان گردید، گفت: از جمله سخنرانان این همایش، که روز سی ام فروردین ماه در سالن همایش پژوهشگاه برگزار گردید آیت الله حسینی بوشهری مدیر حوزه های علمیه بودند.

حجت الاسلام والمسلمین دکتر مطهری افزود: در این همایش مقالات دو تن از اعضای پژوهشگاه آقایان یزدانی مقدسی و حمید رضا مطهری حائز رتبه برتر گردید. همچنین مجموعه مقالات این همایش در جشنواره کتاب سال رضوی به عنوان رتبه دوم دست یافت.

وی در پایان خاطرنشان کرد: علاوه بر موارد یاد شده لازم است به کسب عنوان پرفروش ترین اثر از میان آثار پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی در نمایشگاه بین المللی کتاب تهران در سال ۹۵ اشاره کرد. این عنوان مربوط به کتاب «تعامل شیعیان امامیه با دیگر مسلمانان» تألیف حجت الاسلام والمسلمین سید عبدالله حسینی می باشد.

نوآوری های مرکز اطلاعات و مدارک اسلامی در گفتگو با حجت الاسلام والمسلمین سلیمانی

رئیس مرکز اطلاعات و مدارک اسلامی گفت: تدوین اصطلاح نامه جامع علوم اسلامی از مهم ترین مأموریت مرکز اطلاعات و مدارک اسلامی است.

متن گفت و گو حجت الاسلام والمسلمین عبدالرحیم سلیمانی درباره نوآوری های مرکز اطلاعات و مدارک اسلامی را در ذیل می خوانیم:

*** تاریخچه ای کوتاه از مرکز اطلاعات و مدارک اسلامی بفرمایید:**
این مرکز با تجربه بیست و پنج ساله، برابند ادغام معاونت اطلاع رسانی و واحد اصطلاحنامه ای علوم اسلامی، وابسته به معاونت پژوهشی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم می باشد. رسالت این مرکز تولید و بومی سازی استانداردهای مدیریت اطلاعات اسلامی است که با توجه به ظرفیت های بالای خود توانست طی ۱۰ سال اخیر به دستاوردهای چشمگیری در حوزه دانش اسلامی دست یابد. در حال حاضر این مرکز با داشتن ۷ عضو هیأت علمی، ۴ محقق رسمی، ۲۰ محقق پروژه ای، ۱۶ مدیر و کارشناس؛ بیش از ۳۰ پروژه علمی در حوزه های مأموریتی خود را در حال انجام دارد.

*** مهمترین مأموریت مرکز اطلاعات و مدارک اسلامی چگونه می باشد؟**
تدوین اصطلاح نامه جامع علوم اسلامی را می توان مهم ترین مأموریت مرکز اطلاعات و مدارک اسلامی دانست، تا کنون تدوین اصطلاح نامه در برخی از حوزه های علوم اسلامی توسط این مرکز انجام شده که مورد تأیید سازمان فرهنگی یونسکو نیز قرار گرفته است. البته در کنار تولید اصطلاح نامه، تهیه و تدوین فرهنگنامه های مستند علوم اسلامی و نمایه سازی و فهرست نویسی منابع علوم اسلامی بر اساس اصطلاح نامه های تالیفی مرکز نیز از دیگر فعالیت های محوری این مجموعه است.

*** با توجه به اهمیت فضای مجازی و تاکیدیات مقام معظم رهبری در این حوزه، آیا مرکز در این موضوع ورود کرده است؟**

با توجه به سنخ فعالیت های این مرکز، بیشترین برودادهای علمی مرکز، در بستر فضای مجازی است. سایت مرکز اطلاعات و مدارک اسلامی (www.islamicdoc.org) که برگزیده ششمین جشنواره وب ایران نیز شد، در حقیقت نقش یک پورتال فعال و پویا را داراست که سامانه های متنوعی را پشتیبانی میکند؛ مواردی مثل کتابخانه دیجیتال، ویکی علوم اسلامی، پایگاه پایان نامه های حوزوی، سامانه اصطلاح نامه جامع علوم اسلامی و نشریه الکترونیکی مدیریت دانش اسلامی در این سایت قابل استفاده پژوهشگران است. به طور نمونه، درگاه کتابخانه دیجیتال مرکز به بیش از ۱۰۰ هزار رکورد منابع الکترونیکی (اعم از کتب، مقالات و پایان نامه) براساس فهرست نویسی توصیفی و تحلیلی - موضوعی مبتنی بر اصطلاح نامه های تدوین شده در مرکز اطلاعات و مدارک اسلامی ساماندهی شده است و از طریق سایت مرکز اطلاعات و مدارک اسلامی به آدرس

www.islamicdoc.org و یا با آدرس مستقیم www.dl.islamicdoc.org در دسترس علاقه مندان می باشد.
*** آیا جهت فرهنگ سازی و آشنایی محققان و ارتقای کیفی فعالیتهای محوری مرکز، از ابزاری مثل کرسی های نقد و کارگاه های علمی استفاده شده است؟**

مرکز اطلاعات و مدارک اسلامی از سال ۱۳۷۱ تا کنون با هدف فرهنگ سازی و آشنایی طلاب با کارکردهای اصطلاحنامه و سایر فعالیت های مرکز، تعداد زیادی کارگاه و نشست علمی در مدارس و مؤسسات حوزوی برگزار کرده است که آخرین نمونه آنها، دو کرسی نقد «هستان شناسی» و «اصطلاح نامه اخلاق اسلامی» و یک کارگاه آموزشی «آشنایی با نقش اصطلاح نامه در نمایه سازی» در سال ۹۴ و کارگاه علمی «رویکردهای نوین در بازنمایی اطلاعات» و دو کارگاه اختصاصی مدیریت اطلاعات ویژه پژوهشکده تاریخ و سیره اهل بیت علیهم السلام و پژوهشکده فقه و حقوق در سال ۹۵ است، که این روند برای سال جاری با برگزاری چندین کرسی نقد و کارگاه علمی دیگر نیز ادامه میابد.

*** در زمینه نشر آثار، مرکز اطلاعات و مدارک اسلامی چه برنامه ای دارد؟**
علاوه بر نشر آثار مرکز در بستر فضای مجازی، از سال ۱۳۷۶ تا کنون ۲۲ به صورت کاغذی منتشر شده است. از این میان، فرهنگنامه اصول فقه کتاب برگزیده «سیزدهمین کتاب فصل»، و اصطلاحنامه علوم حدیث، به عنوان اثر برگزیده «کتاب سال حوزه» معرفی شده است. جدیدترین اثر این مرکز، کتاب «فرهنگنامه علوم قرآنی» است که در آبان ماه سال ۹۴ توسط حضرت آیه الله صافی گلپایگانی رونمایی شد. این کتاب، مورد توجه علما و فرهیختگان قرار گرفته است. انتشار «اصطلاح نامه کلام جدید» و «اصطلاح نامه فقه» در حوزه نشر مکتوب، و فرهنگنامه علوم اسلامی در سایر حوزه ها، و همچنین نمایه سازی منابع علوم اسلامی و فهرست نویسی پایان نامه های حوزوی و به روز رسانی اصطلاحنامه های موجود در حوزه نشر دیجیتال از پیش بینی های مرکز برای سال جاری است.

*** برنامه های راهبردی مرکز اطلاعات و مدارک اسلامی چیست؟**
با توجه به وجود سه گروه پژوهشی فعال در این مرکز، سه برنامه راهبردی برای مرکز تعریف و تصویب شده است؛ در گروه پژوهشی اصطلاحنامه، سازمان دهی اطلاعات و ترات علوم اسلامی و مدارک کتابخانه ای اعم از چاپی و الکترونیکی به منظور ذخیره، طبقه بندی، بازیابی و اشاعه اطلاعات علوم اسلامی با ایجاد و به روز رسانی اصطلاح نامه ها در حوزه های حقوق، کلام اسلامی، اخلاق اسلامی، کلام جدید، ادیان و مذاهب، تقویت منابع الکترونیکی اصطلاح نامه فقه و ورود به بحث هستی شناسی ها به عنوان یکی از سیستمهای اطلاعاتی جدید تعریف شده است. در گروه پژوهشی فرهنگنامه، تکمیل مداخل فرهنگنامه ای در حوزه های کلام اسلامی، و منطق، به منظور تبیین و مستند سازی اصطلاحات تعریف شده است، و در گروه پژوهشی نمایه سازی و فهرست نویسی نیز نمایه سازی و فهرست نویسی در حوزه های اخلاق اسلامی و کلام اسلامی، و فهرست نویسی پایان نامه های حوزوی، در راستای طبقه بندی منابع علوم اسلامی تعریف شده است.

*** آیا تعامل با مراکز علمی و پژوهشی نیز در برنامه های مرکز دیده شده است؟**

مرکز اطلاعات و مدارک اسلامی تا کنون با ۳۵ مرکز پژوهشی در قالب تفاهم نامه یا برگزاری کارگاه های آموزشی، ارتباط دوسویه و نظام مند برقرار کرده است. مراکزی مثل معهد المعارف الحکمیة لبنان، موسسه فرهنگی تحقیقاتی امام موسی صدر، پژوهشگاه قوه قضاییه تهران، موسسه موضوع شناسی احکام فقهی، موسسه دایرة المعارف حکمت اصفهان از جمله آخرین مراکزی می باشد که با آنها تعاملات علمی برقرار شده است.

*** حضور مرکز اطلاعات و مدارک اسلامی در نمایشگاه ها و کنگره های علمی را چگونه ارزیابی می کنید؟**

حضور در نمایشگاه ها و کنگره ها، در جهت معرفی فعالیتهای مراکز پژوهشی و همچنین افزایش سطح تعاملات نقش بسزایی دارد لذا مرکز اطلاعات و مدارک اسلامی نیز حضور خود را در این عرصه هرساله پررنگ تر و فعال تر می سازد. به طور نمونه در سال ۹۴ شرکت در نمایشگاه دستاوردهای پژوهشی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم و کسب رتبه برتر، شرکت در سومین نمایشگاه رسانه های دیجیتال انقلاب اسلامی، شرکت در سومین کنگره بین المللی علوم انسانی اسلامی، شرکت در همایش روز جهانی فلسفه در بیروت، و همزمان رونمایی از ترجمه عربی اصطلاحنامه فلسفه، و در سال جاری نیز شرکت در چهارمین نمایشگاه قرآن و عترت استان قم، و بیست و چهارمین نمایشگاه بین المللی قرآن کریم تهران و دهمین نمایشگاه ملی رسانه های دیجیتال تهران نیز از این موارد است.

*** مهمترین نوآوری ها و دستاوردهای مرکز طی یکساله اخیر را ذکر کنید.**
مهمترین دستاوردهای مرکز طی سال اخیر را میتوان در دو بخش پژوهشی و آموزشی در موارد زیر مطرح نمود:

- الف) فعالیت های پژوهشی:**
۱. تکمیل و بروز رسانی اصطلاحنامه تحت وب ۲. تکمیل اصطلاحنامه حقوق جزای عمومی تا مرحله انتشار ۳. تکمیل اصطلاحنامه کلام جدید تا مرحله انتشار ۴. تدوین بخشی از فرهنگنامه های منطق و کلام ۵. نمایه سازی معارف مهدوی و آثار امام موسی صدر ۶. روزرسانی کتابخانه دیجیتال و ارتقای آن به بیش از یکصد هزار رکورد
- ب) فعالیت های آموزشی:**
۱. تهیه سرفصلهای جزوات آموزشی برای آموزشهای ضمن خدمت ۲. برگزاری کارگاه برای واحدهای پژوهشی داخل و خارج از پژوهشگاه ۳. هماهنگی مقدماتی جهت امضای تفاهم نامه همکاری آموزشی با مرکز پژوهشهای صدا و سیما ۴. هماهنگی های مقدماتی با قطب های فکری و فرهنگی مثل میزهای تخصصی وهابیت از زیرمجموعه های قطب تعمیق ایمان دینی و مبارزه با جریان ها و فرق انحرافی.

فروشگاه تا ۸۰ درصد نسبت به نسخه چاپی آثار کمتر می باشد.
انطباق صفحات کتاب الکترونیک با نسخه چاپی، امکان تغییر نوع و اندازه قلم، فالصخ بین خطوط، رنگ زمینه روشنایی صفحه و ... امکان سفارشی سازی صفحه مطالعه کتاب که کتابخواندن را در شرایط مختلف برای کاربر آسان می نماید که این ویژگی ها به خواننده کتاب حس خوبی می دهد.

وی با اشاره به امکانات متعدد پژوهشی گفت: امکان جستجوی تمام متن در کتابخانه، کتاب و صفحه مورد نظر، امکان رنگی کردن و یادداشت گذاری متن با قابلیت جستجو در یادداشت ها، امکان نشانه گذاری صفحه و امکان اشتراک گذاری متن انتخابی با نمایش مرجع متن از امکانات متعدد پژوهشی کتابخوان پژوهان به شمار می رود.

مهندس پهلوانی ایجاد کتابخانه شخصی برای هر کاربر، ذخیره سازی کلیه اطلاعات کاربری و پژوهشی کاربران در ابر پژوهان و امکان بازیابی اطلاعات کاربران روی دستگاه جدید را تحت عنوان ذخیره سازی ابری یاد کرد.

گزارشی از اداره فناوری اطلاعات پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی

در گفت و گو با مهندس محمد پهلوانی

رئیس اداره فناوری اطلاعات به معرفی ویژگی ها و بخش های مختلف کتابخوان پژوهان پرداخت.

مهندس محمد پهلوانی به معرفی کتابخوان همراه پژوهان پرداخت و اظهار داشت: سامانه پژوهشی تولید، توزیع و مطالعه کتاب الکترونیک با رعایت قانون کپی رایت که در مدیریت فناوری اطلاعات پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی طراحی شده است. این سامانه با رویکرد پژوهشی، امکانات متعددی برای مطالعه کتاب و مجلات بصورت متنی و pdf در اختیار کاربر قرار می دهد.

کلیه کتاب های انتشارات پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی و مجلات تخصصی و عمومی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم و آثار فاخر موسسه بوستان کتاب، دانشگاه باقرالعلوم (ع)، مجمع جهانی اهل بیت (ع)، جامعه المصطفی (ع)، انجمن های علمی حوزه و سایر سازمان ها و موسسات معتبر در این سامانه به صورت الکترونیک ارائه گردیده و هر روز بر تعداد ناشرین و کتاب های منتشر شده در سامانه افزوده می شود.

رئیس اداره فناوری اطلاعات درباره دسترسی سریع و آرازان به کتاب ها و مجله ها در کتابخوان پژوهان گفت: پژوهان فروشگاه قانونی کتاب الکترونیک است که دسترسی سریع و آرازان به کتاب ها و مجله ها حوزه علوم اسلامی و انسانی را فراهم می نماید. قیمت آثار ارائه شده در این

روز دوم از دومین نمایشگاه دستاوردهای پژوهشی و فناوری دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم

نشست‌های برگزار شده در روزهای اول و دوم دومین نمایشگاه دستاوردهای پژوهشی و فناوری

